

Христофор Колумб 1451–1506

Народився в Генуї та присвятив себе торгівлі, жив спочатку на грецькому острові Хіос, а потім у Лісабоні. Мріяв знайти шлях до Індії через Захід.

Застосовуючи знання, які він здобув, торгуючи мапами в Португалії, Колумб намітив новий шлях в Азію. Виходячи з того, що Земля кулеподібна, він припустив: якщо плисти на захід, можна досягти континенту.

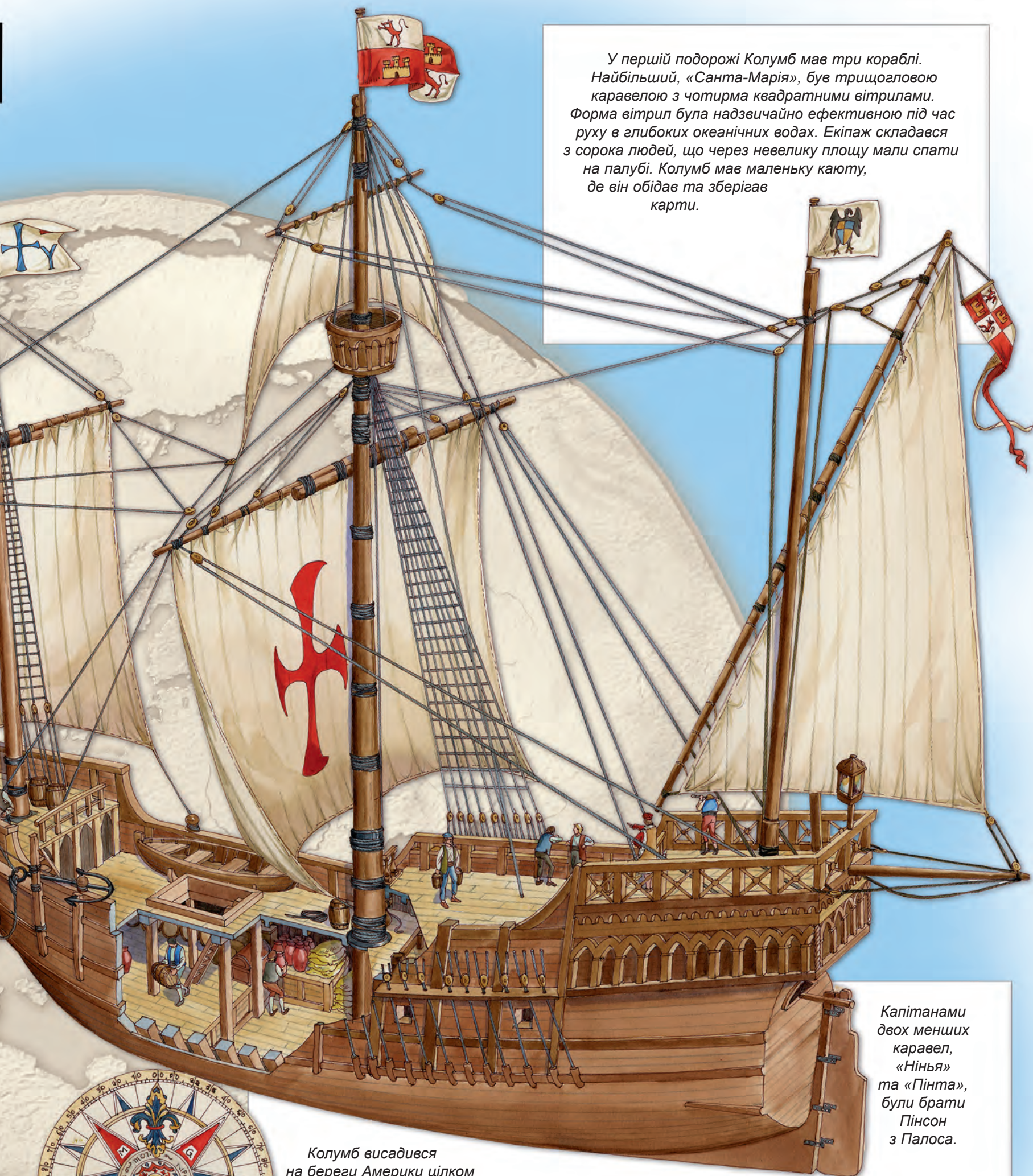
Заручившись фінансовою підтримкою іспанської корони, він зміг оснастити три кораблі, на яких і здійснив цю подорож.

Відплив Колумб 3 серпня 1492 року з міста Палос, а 12 жовтня проплив повз береги острова, який було названо Сан-Сальвадор. Не знаючи про існування Америки, Колумб припустився великої помилки, бо вважав, що досяг Індії. Насправді ж він зробив одне з найважливіших відкриттів в історії.

Колумб перетинав Атлантичний океан чотири рази. Під час першої подорожі він врешті-решт висадився на Кубі та Еспаньолі. Під час другої він повернувся до Еспаньолі та досяг Ямайки. В третю подорож Колумб прибув на острів Тринідад, а під час четвертої висадився на узбережжі Центральної Америки. Але він так і не зміг оцінити значення цього відкриття і повернувся до Іспанії, де і помер у 1506 році.

У першій подорожі Колумб мав три кораблі. Найбільший, «Санта-Марія», був трищогловою каравелою з чотирма квадратними вітрилами. Форма вітрил була надзвичайно ефективною під час руху в глибоких океанічних водах. Екіпаж складався з сорока людей, що через невелику площу мали спати на палубі. Колумб мав маленьку каюту, де він обідав та зберігав карти.

Капітанами двох менших каравел, «Нінья» та «Пінта», були брати Пінсон з Палоса.

Колумб висадився на береги Америки цілком випадково. Як і всі його попередники, він здійснив подорож, щоб знайти новий шлях до Індії. Метою було знищити португальську торговельну монополію на цінні спеції. Через це він був дуже засмучений, що не знайшов багатих азійських міст, до яких, на його думку, мав дістатися.

6 Великі географічні відкриття

Фернан Маґеллан

1480–1521

Незважаючи на відкриття Колумба, західного шляху до Індії все ще не було. Але португалець Маґеллан мав намір знайти його, пропливши два океани та знайшовши протоку між Вогняною Землею та Південною Америкою.

Один із п'яти кораблів, що вирушили з Іспанії, повернувся через три роки, але, на жаль, без капітана, який загинув у далекому Тихому океані.

Френсіс Дрейк 1540–1595

Дрейк став капітаном корабля вже в 22 роки й плавав водами Мексиканської затоки у пошуках іспанських галеонів, маючи «каперське свідоцтво» від Британської Корони.

Додому він повернувся зі славою та здобиччю. Тож Єлизавета I дала свій дозвіл на велику експедицію, про яку він давно мріяв. Дрейк волів дістатися Тихого океану через Маґелланову протоку та атакувати іспанські кораблі в тих водах. Він відплив з п'ятьма кораблями, з яких тільки один пережив жорсткі океанські бурі. З цим кораблем він проплив навколо світу, грабуючи судна та іспанські порти. Королева прийняла його в Плімуті та посвятила в лицарі. Капітан передав їй здобуті ним скарби.

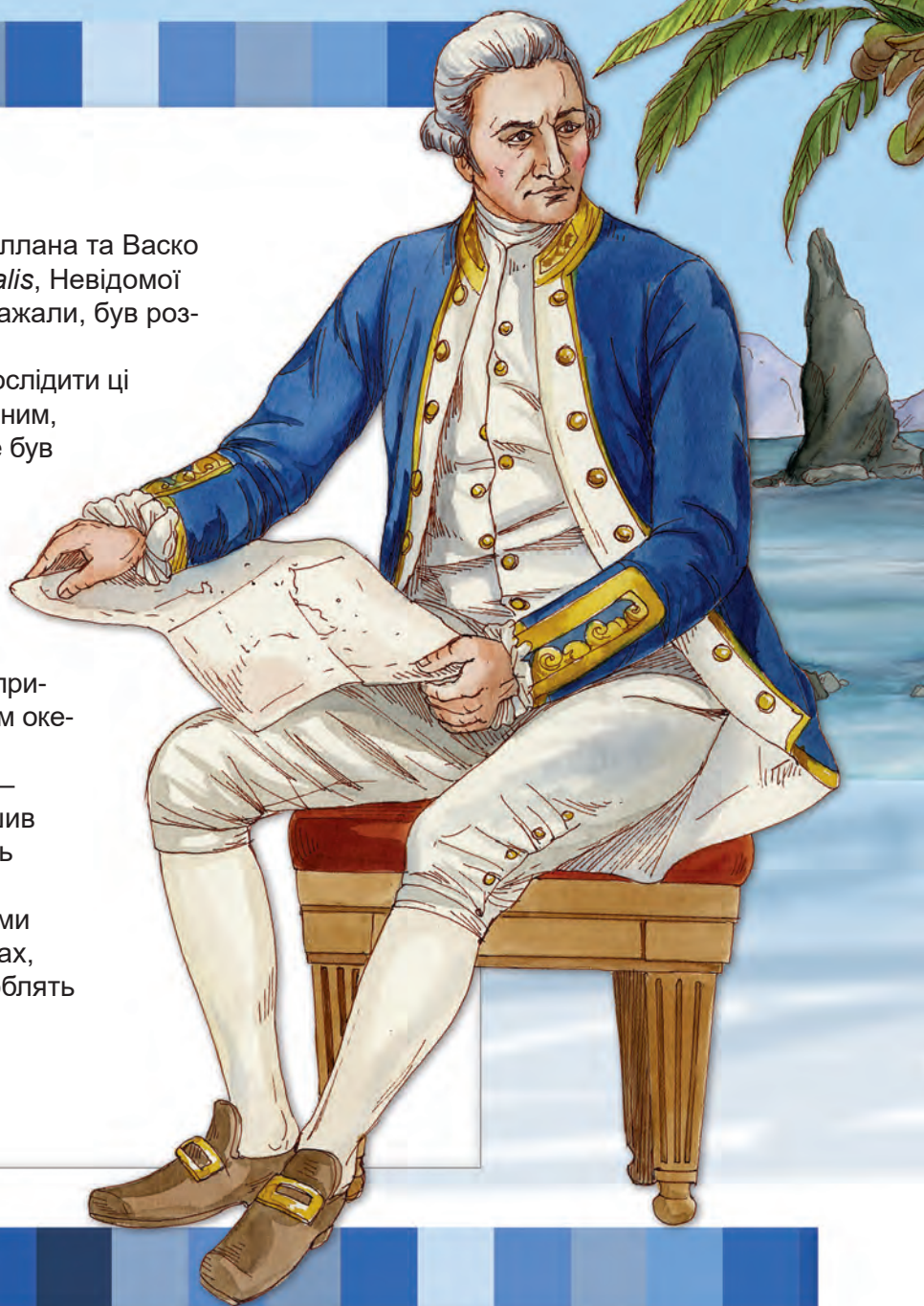
Джеймс Кук 1728–1779

Після відкриттів Колумба та великих подорожей Магеллана та Васко да Гама все ще бракувало доказів існування *Terra Australis*, Невідомої Південної Землі — великого континенту, який, як тоді вважали, був розташований на півдні земної кулі.

Британське адміралтейство доручило Джеймсу Куку дослідити ці невідомі землі в Тихому океані. Кук почав плавати дуже юним, і був спочатку звичайним матросом, але у 27 років він уже був готовий командувати кораблем, проте вирішив спочатку продовжити вивчення математики та астрономії, в якій його вважали експертом. Перша з трьох подорожей Кука, що розпочалась у 1768 році та тривала три роки, привела його до відкриття нового континенту — легендарної Невідомої Південної Землі. В 1772 році Кук знову пішов у море та оминув Антарктиду. Третя подорож була присвячена пошуку шляху на північ між Тихим та Атлантичним океанами і стала фатальною для капітана.

Обійшовши Аляску, він наštовхнувся на перешкоду — кригу, яку не зміг оминати. Розчарований цим, Кук вирушив на Гавайські острови, сподіваючись знайти зручну гавань і перезимувати там.

На цих островах його було вбито у сутичці з тубільцями 14 лютого 1779 року. Довгі подорожі по невідомих океанах, великі відкриття, точні мапи, що залишив капітан Кук, роблять його одним із найвидатніших мореплавців усіх часів.

Рене Кайє 1799–1838

Французький мандрівник Рене Кайє був одним із перших європейців, кому вдалося проникнути в легендарне місто Тімбукту.

Розпочав плавати ще юним, брав участь у британській експедиції в Африку, ба навіть дійшов до річки Сенегал. В 1824 році зупинився в Сент-Луїсі, щоб підготувати подорож до Тімбукту. Він планував подорожувати сам, вдягнувшись у місцевий одяг. Йому вдалося отримати фінансування від місцевого французького губернатора, тож він поїхав у Південну Мавританію, щоб завершити підготовку та вивчити арабську.

Через вісім місяців фінансування було припинено, і Кайє вирішив здобути 10000 франків, що були обіцяні Французьким географічним товариством мандрівникові, який поїде до Тімбукту. У квітні 1827 року він досяг мети після річної подорожі.

Кайє пробув у Тімбукту два тижні та повернувся назад через пустелю Сахара. У Парижі він одержав винагороду та опублікував розповідь про свою мандрівку до цього загадкового міста.

Через кілька років здоров'я Кайє раптово погіршилося, що призвело до ранньої смерті: йому на той час було лише 38 років.

Мері Кінґслі 1862–1900

Письменниця-природознавець та антрополог Мері Кінґслі здійснила першу подорож до Африки в 1893 році. Вона повернулася на континент із записами, які використала для передмови до своєї успішної книжки, що привернула неабияку увагу наукової спільноти.

Після першої подорожі були й інші мандрівки до Африки, які Мері здійснювала самостійно, привозячи додому різноманітні експонати. Свої пригоди вона описала в двох книжках, що стали дуже популярними. На жаль, остання подорож виявилася фатальною: під час перебування в Кейптауні Мері померла від черевного тифу.

Генрі Мортон Стенлі 1841–1904

Валлійський мандрівник та журналіст Генрі Мортон Стенлі уславився завдяки подорожі до Африки в пошуках свого колеги Лівінгстона, слід якого було давно втрачено.

Це завдання він отримав від американського видавця Джеймса Гордона Беннета, який і профінансував цю подорож.

Прибувши до Занзібару, Стенлі організував експедицію, винайнявши тисячі носіїв, та знайшов Лівінгстона 10 листопада 1871 року біля озера Танганьїка. Стенлі привітав його фразою, що стала дуже відомою: «Докторе Лівінгстон, чи не так?»

Публікація історії про цю експедицію зробила мандрівника відомим, і він одержав фінансування для подорожі річкою Конго, щоб розгадати одну з найбільших таємниць Чорного континенту. Африканські подорожі Стенлі продовжилися рятувальною експедицією до Екваторіальної Африки. Пригода завершилася через кілька років у Занзібарі, звідки мандрівник повернувся назад до Англії.

Ставши членом британського парламенту, Стенлі провів останні роки вдома.

Девід Лівінгстон 1813–1873

Англійський лікар та мандрівник вікторіанського періоду Девід Лівінгстон був одним із перших європейців, хто перетнув Африку в пошуках торгових шляхів та інформації про континент.

У 1852 році він розпочав подорож, що привела його до водоспаду, утвореного річкою Замбезі, який він назвав Вікторія — на честь англійської королеви.

Під час наступної мандрівки Лівінгстон знову досліджував Замбезі, але річка виявилася непридатною для руху через численні бистрини та пороги. У цей період Лівінгстон втратив дружину через малярію, але продовжував подорожувати ще два роки.

Повернувшись до Лондона, він розпочав приготування до наступної місії, присвяченої пошукам витоків Ніла.

У 1866 році дослідник поїхав на захід від Великих Озер Альберт та Вікторія і дістався річки Луалаба, яку він вважав притокою Ніла, але вона виявилася гірлом Конго. Під час подорожі Лівінгстон захворів, і у Занзібар було споряджено групу людей під керівництвом Генрі Стенлі.

Зустріч відбулася біля озера Танганьїка, і Лівінгстон та Стенлі два роки досліджували місцевість. Коли Стенлі вирішив поїхати назад, Лівінгстон його не підтримав, вирішивши продовжити розвідку. Він помер через два роки в Замбії від малярії.

10 На шляху до нових кордонів

Льюїс та Кларк почали свою мандрівку 14 травня 1804 року в каное річкою Міссурі. Під час подорожі вони зазнали неабияких труднощів, адже через швидку течію в деяких місцях мусили тягти човни по берегу.

Попри те, що дослідники не знайшли водний шлях до Тихого океану, вони виконали інші завдання місії та зібрали інформацію про західні терени.

Під час подорожі вони спостерігали за великими стадами зубрів та зустріли тубільців, які здійснювали сезонні міграції. Зимові місяці мандрівники провели в Мандані та досягли узбережжя Тихого океану в листопаді 1805 року.

Вільям Кларк та Мерівезер Льюїс

1770–1838

1774–1809

Томас Джефферсон, третій президент Сполучених Штатів Америки, доручив капітанам Льюїсу та Кларку здійснити першу подорож крізь Північну Америку.

Відразу по закінченні Війни за незалежність вони вирушили в експедицію. Їхня команда налічувала 43 особи. Група залишила Сент-Луїс та попрямувала до узбережжя Тихого океану. Дослідники йшли крізь нескінченні прерії та Скелясті гори на захід за курсом Міссісіпі-Міссурі, щоб дослідити територію, яка щойно була куплена у Франції, та оцінити її ресурси.

Сакаджавея 1788–1812

Сакаджавея була молодою жінкою з племені шошонів і дружиною мандрівника Шарбонно.

Коли її чоловіка взяли провідником в експедицію Льюїса і Кларка, жінка також приєдналася, взявши свого маленького сина. Сакаджавея була перекладачкою, тож допомагала у спілкуванні з індіанськими племенами під час подорожі. Вона була сестрою вождя, тому їй вдалося здобути для людей Льюїса та Кларка коней, щоб вони могли продовжити подорож.

Чжен Хе 1371–1433

Після того як китайський імператор Чжу Ді зійшов на престол, мореплавець Чжен Хе став адміралом.

Офіційним завданням, яке імператор довірив Чжен Хе, був пошук імператора Юньвєня, який загадково зник під час громадянської війни. Командуючи флотом, що налічував 300 кораблів, він здійснив подорож Індійським океаном до берегів Кореї, Японії та Африки. Великий успіх спонукав його вирушити в другу морську експедицію, під час якої він дістався багатьох місць, перш ніж сягнув арабських берегів.

Між 1405 та 1433 роками Чжен Хе здійснив сім подорожей, що привели його до Червоного моря та Африканського Рогу. Видатний мореплавець помер під час подорожі, і його було поховано у морі.

Ізабелла Берд 1831–1904

Письменниця та мандрівниця Ізабелла Берд стала першою жінкою, яку прийняли до Королівського географічного товариства.

У своїй першій книжці під назвою «Англійка в Америці» вона описала подорож, яку здійснила в 1854 році.

Потім вона продовжила мандри — на кошти, отримані від публікації розповідей про свій досвід.

На написання другої книжки письменницю надихнула подорож до Австралії та Гавайських островів.

Пізніше вона переїхала в Колорадо, але згодом повернулася

до Англії, звідки поїхала в Японію та Корею.

Незабаром після останньої подорожі в Марокко вона померла в Англії.

Під час перебування в Америці Ізабелла Берд проїхала 800 миль верхи на коні через Скелясті гори.

Ізабелла Ґодін 1728–1794

Дочка начальника іспанської колонії Ріобамба (Еквадор) Ізабелла Ґодін успавилася завдяки подорожі Амазонкою. Вона вирушила у мандри, щоб знову з'єднатися зі своїм чоловіком, із яким не бачилася двадцять років. Вони опинились на різних кінцях Амазонки через колоніальні суперечки між Іспанією, Португалією та Францією.

Під час подорожі всі члени експедиції, окрім Ізабелли, загинули від нещасних випадків, укусів отруйних комах та малярії.

Ґодін лишилася сама, мандрувала крізь густі джунглі декілька днів, доки її не знайшли індіанці й не допомогли в її місії.

Далі вона подорожувала човном до Каенни у Французькій Гвіані, де й зустрілася зі своїм чоловіком.

